

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/836/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712207718
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6712207718.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senátu zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Márie Rišiaňovej a JUDr. Danici Kočíčkovej v právnej veci žalobkyne: X. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX K., J. P. XXXX/XX, zastúpená splnomocneným zástupcom: JUDr. Jozef Jancura, nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX. V. V., U.. XX, proti žalovanému: U. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX K., I. B. XXXX/XX, zastúpený splnomocneným advokátom: JUDr. Dáša Brázdilová, Advokátska kancelária 960 01 Zvolen, Trhová 1, o určenie vlastníckeho práva a zaplatenia sumy 10.000,- Eur, na odvolanie žalobkyne zo dňa 16. 08. 2013 proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 7C/38/2012 - 114 zo dňa 19. 06. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v sume 334,- Eur na účet splnomocnenej právnej zástupkyne JUDr. Dáša Brázdilová, Advokátska kancelária Zvolen, Trhová 1, č. účtu XXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXX do 3 dní od doručenia rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu o určenie vlastníckeho práva a zaplatenia sumy 10.000,- Eur zamietol, žalobkyňi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy prvostupňového konania v sume 2.338,05 Eur a to na účet jej splnomocnenej právnej zástupkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že osvedčením o dedičstve zo dňa 04. 05. 2012 vydaného v konaní Okresného súdu Zvolen sp. zn. 24D/9/2012 nadobudol dedičstvo po poručiteľovi P. M., ktorý zomrel XX. XX. XXXX syn U. M.. Predmetom dedičstva okrem iného bol aj dvojizbový byt č. XX na X. poschodí bytového domu číslo súpisné XXX vo K. kat. úz. K., vchod č. X s príslušenstvom (ďalej len „byt“). Zo spisu Katastrálneho úradu V. V., Správa katastra K. sp. zn. V 37/2012 vyplýva, že návrh na vklad vlastníckeho práva a práva zodpovedajúceho vecnému bremenu bol podaný dňa 11. 01. 2012. Návrh podala žalobkyňa. Správa katastra návrh na vklad vlastníckeho práva a práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do katastra nehnuteľností zamietla rozhodnutím č. k. V 37/2012 zo dňa 13. 02. 2012. V odôvodnení rozhodnutia správa katastra konštatuje, že po začatí vkladového konania pred rozhodnutím o povolení vkladu bolo zistené, že prevodca zomrel, stratil tak spôsobilosť mať práva a povinnosti, ako aj procesnú spôsobilosť, do jeho hmotnoprávných práv existujúcich ku dňu smrti, ako aj procesných práv vstúpil jeho právny nástupca, dedič - syn. Prevodca bol zároveň aj oprávnený z vecného bremena, smrťou stratil spôsobilosť mať práva a povinnosti a teda nemôže vkladom získať po smrti vecné právo vo forme vecného bremena, spočívajúce v práve doživotného užívania nehnuteľnosti. Orgán rozhodujúci o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti mal za to, že podmienky vkladu nie sú z hľadiska ustanovenia § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Zb. v znení neskorších predpisov dané, potom bolo potrebné rozhodnúť tak, že návrh bol zamietnutý.

Okresný súd v odôvodnení konštatoval, že predmetom kúpnej zmluvy bol prevod nehnuteľností, preto bolo potrebné v zmluve rozhodnutie príslušného orgánu, to znamená Správy katastra K., aby zmluva nadobudla účinnosť. Správa katastra K. návrh na vklad zamietla, súd nemôže určiť vlastnícke právo tomu, kto ho nenadobudol. Nie je tu tak daná právomoc súdu vo veci konať. Uzavretá zmluva sama o sebe prevod vlastníckeho práva nespôsobí. Súd tiež zohľadnil skutočnosť, že naliehavý právny záujem nie je daný spravidla tam, kde je možné žalovať priamo na splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b) OSP. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa sa nemohla stať vlastníčkou spornej nehnuteľnosti, pretože prevod z titulu uzavretej kúpnej zmluvy nenadobudol vecnoprávne účinky, s ktorými sa spája prechod vlastníckeho práva na nadobúdateľa, to znamená vklad vlastníckeho práva príslušnou správou katastra. Mal za to, že v danom prípade je možné nadobudnúť vlastnícke právo výlučne vkladom a nie uzavretím zmluvy samej a nie je možné správne konanie nahradiť rozhodnutím súdu.

Žalobkyňa sa tiež domáhala alternatívne vydania bezdôvodného obohatenia a to vyplatenia sumy 10.000,- Eur, ktorú v zmysle kúpnej zmluvy vyplatila poručiťovi. Súd preto skúmal opodstatnenosť žaloby aj v tomto smere. Zistil, že v zmluve bola kúpna cena upravená v článku VI. bod 2 tak, že zmluvné strany prehlásili, že podpisom zmluvy bola kúpna cena zaplatená. Na pojednávaní žalobkyňa, rovnako ako aj v dedičskom konaní po poručiťovi uviedla, že zaplatila kúpnu cenu podpisom kúpnej zmluvy. Finančné prostriedky, tak ako bolo v konaní preukázané, sa v byte nenachádzali, hoci sa v ňom zdržiavala len žalobkyňa a podľa jej vyjadrenia pred smrťou bola poručiťovi navštíviť jeho matka. Súd dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že nebolo jednoznačne preukázané, že finančné prostriedky z titulu kúpnej zmluvy žalobkyňa poručiťovi odovzdala. Nebolo preukázané faktické odovzdanie a prevzatie finančných prostriedkov.

Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že investovala finančné prostriedky do bytu, nepreukázala o aké financie sa jednalo, kedy ich do bytu vložila. Tvrdila, že investovala finančné prostriedky do výmeny okien, dcéra žalobkyne tvrdila, že časť prostriedkov poskytla ona, pričom túto skutočnosť nepreukázala. Súd potom považoval tvrdenie žalobkyne o vložení investícií za účelové, keď mal preukázané z jej výpovede a výpovedí svedkov že dcéry žalobkyne finančne vypomáhali, táto bola dlhodobo nezamestnaná, nemala ani finančné prostriedky na zaplatenie potrebných trov. Okrem toho sa javí sporné vyplatenie kúpnej ceny aj z toho dôvodu, že ak mal byť prevod bytu akousi odmenou za to, že poručiťovi opatrovala a mala ho doopatrovať a mala vložiť finančné prostriedky do rekonštrukcie bytu, súd nevidel dôvod, prečo by mala potom vyplácať poručiťovi kúpnu cenu.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 OSP, teda úspešnému účastníkovi v konaní priznal právo na náhradu trov konania. Okresný súd uviedol, za ktoré úkony právnej služby a v akej sume priznal náhradu trov konania. Priznal náhradu trov konania aj za pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 19. 06. 2013 a to za jeden úkon právnej služby v sume 270,54 Eur.

Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa. Uviedla, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) OSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b) OSP).

Odvolateľka uviedla, že na základe lekárskeho vyjadrenia a správ bol predávajúci P. M. spôsobilý ku všetkým právnym úkonom, bol schopný prejavíť svoju vôľu, vnímal dianie a skutočnosti dostatočným spôsobom. K prevodu vlastníckeho práva nebol nútený, jeho prejav bol určitý a vážny. Zo zmluvy o prevode vlastníckeho práva nastali pre žalobkyňu, tiež pre P. M., ako zmluvných účastníkov obligačnoprávne účinky, teda obsah zmluvy sa stal rovnako a bezpodmienečne záväzným. Skutočnosť, že v priebehu katastrálneho konania P. M. zomrel, sama o sebe nemohla byť dôvodom ani na prerušenie katastrálneho konania a nie už vôbec dôvodom pre zamietnutie návrhu na vklad vlastníckeho práva. Smrťou P. M. povinnosť jeho viazanosti s ním prejavenu vôľou smerujúcej ku vzniku prevodnej zmluvy prešla i na dedičov. Dedič vstúpil do práv a záväzkov poručiťovi, so vznikom zmluvy je zvyčajne spojená aj jej účinnosť, to znamená možnosť domáhať sa úspešne plnenia zo zmluvy a preto Správa katastra K. mala pokračovať v konaní s právnymi nástupcami - dedičmi P. M., ktorí sa tak mali stať účastníkmi konania o povolení vkladu. Práve skutočnosť, že vkladové konanie skončilo tak, ako skončilo poukázala

žalobkyňa na jej naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, pretože jej právne postavenie a vzťahy k spornému bytu sú neisté, nakoľko právny nástupca zomrelého prevodcu popiera vlastnícke právo žalobkyne k bytu. Trvá na právnom názore, podľa ktorého úmrtie prevodcu bytu po podaní návrhu na vklad do katastra nehnuteľností nemalo žiadny vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva v prospech žalobkyne. Úmrtie P. M. nič nemenilo na viazanosti zmluvných účastníkov prejavmi vôle smerujúcemu k vzniku vecnoprávných účinkoch zmluvy. Smrť P. M. nebola tou skutočnosťou, pre ktorú by nemohli nastať vecnoprávne účinky platnej a účinnej zmluvy.

V časti, v ktorej okresný súd zamietol žalobu o zaplatenie 10.000,- Eur nebral do úvahy relevantné dôkazy, tieto svojvoľne interpretoval, táto interpretácia popiera zásady gramatického a logického výkladu. Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom z vykonaných dôkazov jednoznačne vyplýva, že kúpna cena bola zaplatená. Podľa článku VI. bod 1 zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že kupujúci je povinný zaplatiť predávajúcemu za predmet prevodu kúpnu cenu v sume 10.000,- Eur. Zmluva je riadnym a nespochybniteľným listinným dôkazom, ktorá preukazuje zaplatenie kúpnej ceny. Trvá na tom, že kúpna cena bola zaplatená, čo vyplýva zo zmluvy. Podpisom zmluvy subjekty prejavili svoju vôľu, to znamená aj vôľu, akým spôsobom bude zaplatená kúpna cena a preto zásadne nesúhlasí s názorom, resp. postojom súdu, že to nebolo preukázané. Minimálne svedkyňa F. uviedla, že dávala mame obálku s peniazmi, ktoré sama prepočítala a bola prítomná pri jej odovzdávaní a podpísaní kúpnej zmluvy. Súd sa nemal zaoberať pôvodom finančných prostriedkov, pretože zákon nepožaduje preukázať pôvod peňazí. Takéto svojvoľné úvahy súdu zasahujú do ústavných práv žalobkyne. Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Súd nereagoval na námietky žalobkyne a na judikáty, ktoré boli podporne predložené prvostupňovému súdu. Žalobkyňa nedostala odpoveď na otázku, čo s podpísanou kúpnu zmluvou, ktorá je podľa jej názoru platná a účinná. Rozhodnutie súdu je zmätočné a nepreskúmateľné. Žalobkyňa nie je zrejmé, prečo bol jej návrh zamietnutý, prečo súd dospel k tomu, že nebola zaplatená kúpna cena, odôvodnenie je nepresvedčivé, je postihnuté vadou, ktorú treba odstrániť.

Žalobkyňa namietala rozsudok okresného súdu aj v časti, v ktorej súd rozhodol o náhrade trov konania. Pri určovaní výšky trov právneho zastúpenia nemal súd vychádzať z hodnoty veci, ale z toho, čoho sa žalobkyňa domáhala. Domáhala sa určenia vlastníckeho práva, toto bola jej prioritná požiadavka. Určenie vlastníckeho práva sa nedá určiť peniazmi a predmetom sporu je nehnuteľnosť, potom hodnota úkonu mala byť 1/13 výpočtového základu, čo predstavuje sumu 60,07 Eur. Právna zástupkyňa žalovaného na poslednom pojednávaní neuviedla nič nové, následne bol vyhlásený rozsudok. Tento úkon právnej služby mal byť ocenený ako 1 základnej tarifnej sadzby.

Žalobkyňa žiadala rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že krajský súd rozsudok okresného súdu zruší a vec vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alternatívne určiť, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou bytu.

Žalovaný vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že okresný súd vec správne právne posúdil, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať náhradu trov konania v sume 389,60 Eur za jeden úkon právnej služby. Z obsahu podaného odvolania je zrejmé, že žalobkyňa zmenila návrh a domáha sa určenia len vlastníckeho práva k bytu. Zrejme návrh zmenila preto, aby neplatila poplatok z hodnoty, prípadne, aby súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z hodnoty neurčitej napriek tomu, že hodnota sporu je daná sumou 10.000,- Eur.

Okresný súd vec správne rozhodol a odôvodnil rozhodnutie, vyporiadal sa s námietkou prípustnosti žaloby na určenie podľa § 80 písm. c) OSP a súčasne na plnenie podľa § 80 písm. b) OSP.

Predmetom kúpnej zmluvy bola nehnuteľnosť, potom je potrebné k zmluve rozhodnutie príslušného orgánu, to znamená Správy katastra K., aby zmluva nadobudla účinnosť. Správa katastra návrh na vklad zamietla, súd teda nemohol určiť vlastnícke právo tomu, kto ho nenadobudol. Žalobkyňa nepodala proti rozhodnutiu správy katastra opravný prostriedok. Žalobkyňa sa nemohla stať vlastníčkou nehnuteľností, pretože prevod nehnuteľností z titulu uzavretej zmluvy, okrem obligačných účinkov, nikdy (vzhľadom k tomu, že nebol povolený vklad vlastníckeho práva príslušnou správou katastra) nenadobudol vecnoprávne účinky, s ktorými sa spája prechod vlastníckeho práva na nadobúdateľa, v danom prípade žalobkyňu.

Správne konanie nie je možné nahradiť rozhodnutím súdu. Súd sa tiež vyporiadal s alternatívnym petítom, na ktorom už žalobkyňa netrvá, pretože v odvolaní sa tvrdí, že sa domáha určenia vlastníckeho práva. Za veľmi odvážne považuje tvrdenie žalobkyne v odvolaní, pokiaľ táto uvádza, že súd nemal čo skúmať, kde sa finančné prostriedky na zaplatenie kúpnej ceny nachádzajú, pretože to nebolo meritom časti súdneho konania a meritom súdneho konania malo byť zistenie, či kúpna cena bola zaplatená. Súd správne postupoval a zohľadnil, že porúčiteľ podpísal zmluvu dňa 09. 01. 2012 a zomrel dňa XX. XX. XXXX, nevychádzal z bytu a finančné prostriedky sa nenašli. Potom nebolo preukázané, že žalobkyňa tieto odovzdala porúčiteľovi.

Žalovaný v podanom vyjadrení uviedol, že len okrajovo dáva do pozornosti, že podpis na zmluve o prevode nehnuteľností a zriadení vecného bremena, ako aj návrhu na vklad do katastra nehnuteľností evidentne nie je podpisom porúčiteľa.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 OSP prejednal a rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP potvrdil z týchto dôvodov.

Kúpnu zmluvou sa predávajúci zaväzuje odovzdať kupujúcemu predmet kúpy do vlastníctva a kupujúci sa zaväzuje prevziať predmet kúpy a zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu (porovnaj ustanovenie § 588 OZ). Účelom kúpnej zmluvy je teda prevod vlastníckeho práva k veci z predávajúceho na kupujúceho. K pojmovým znakom kúpnej zmluvy patrí predmet kúpy a kúpna cena. Ide o podstatné náležitosti kúpnej zmluvy, o ktorých sa musia zmluvné strany dohodnúť, ak má byť kúpna zmluva uzavretá. Kúpna zmluva vznikne, len čo sa kupujúci s predávajúcim dohodnú o jej podstatných obsahových zložkách, to znamená o predmete a cene (samozrejme kúpna zmluva vznikne len vtedy, ak sú splnené aj všetky ďalšie predpoklady, ktoré zákon ustanovuje na vznik zmluvy .

Od vzniku zmluvy treba odlíšiť jej účinnosť, to znamená skutočnosť, že zmluva začala spôsobovať zamýšľané právne následky inak povedané, že sa možno z nej úspešne domáhať plnenia. Z platnej zmluvy vznikajú pre jej účastníkov obligačné právne účinky, to znamená obsah zmluvy sa stáva pre účastníkov zmluvy rovnako a bezpodmienečne záväzným. Účinnosť zmluvy nastáva súčasne so vznikom platnej zmluvy pokiaľ zákon alebo dohoda strán neustanovuje inak. Rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci. Účinky vkladu podľa ustanovenia § 133 ods. 2 OZ spočívajú v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, to znamená, vo vecnoprávnych následkoch a nie v obligačných následkoch zmluvy.

Zmluvný prevod vlastníctva nehnuteľnej veci je teda dvojfázový. Rozlišuje sa právny dôvod a právny spôsob nadobudnutia vlastníctva. Zmluva smerujúca k prevodu vlastníckeho práva je právnym dôvodom prevodu, sama však jeho prevod nespôsobuje. Vecnoprávne účinky zmluvy vzniknú až vkladom do katastra nehnuteľností.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) vklad je úkon okresného úradu; vkladom vzniká, mení sa alebo zaniká právo k nehnuteľnostiam.

Podľa ustanovenia § 28 ods. 1 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv uvedené v § 1 ods. 1 sa zapisujú do katastra vkladom, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa ustanovenia § 28 ods. 2 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1 vznikajú, menia sa alebo zaniká vkladom do katastra, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa ustanovenia § 28 ods. 3 katastrálneho zákona právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia okresného úradu o jeho povolení.

Podľa ustanovenia § 30 ods. 1 katastrálneho zákona účastníkom konania o povolení vkladu je účastník právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti (ďalej len „účastník konania“).

Podľa ustanovenia § 31 ods. 3 katastrálneho zákona, ak sú podmienky na vklad splnené, okresný úrad vklad povolí; inak návrh zamietne.

Inštitút vkladu je založený na základe konštitutívnosti, čo znamená, že zmluvné vecné práva k nehnuteľnostiam vznikajú, menia sa a zanikajú vkladom do katastra.

Správa katastra je ako orgán štátnej správy súčasťou výkonnej moci štátu a je v jej kompetencii rozhodovať, či sú splnené podmienky na povolenie zápisu práv k nehnuteľnostiam do katastra na základe vkladu práv k nehnuteľnostiam. Na konanie o povolenie vkladu je miestne príslušná tá správa katastra, v ktorej obvode sa nachádza nehnuteľnosť.

Vkladové konanie, ako návrhové správne konanie, sa začína na základe návrhu účastníka konania, pričom katastrálny zákon vymedzuje jednak obligatórne náležitosti návrhu, na základe ktorého sa vkladové konanie začína, ako aj príkladmo prílohy k návrhu, ktoré má účastník vkladového konania spolu s návrhom na povolenie vkladu predložiť.

V priebehu vkladového konania správa katastra, ako správny orgán, posudzuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu a to z hľadiska kritérií, ktoré sú príkladmo uvedené v ustanovení § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a predmetnú zmluvu posudzuje aj v intenciách vyplývajúcich z vyhlášky č. 461/2009 Z. z..

Znamená to, že vkladové konanie predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom správa katastra, ako správny orgán, na základe predložených písomných podkladov posudzuje komplexné skutkové a právne skutočnosti (podmienky vkladu podľa § 31 ods. 1, 2 katastrálneho zákona a podmienky dané v intenciách vyhlášky č. 461/2009 Z. z.), ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Výsledkom tohto rozhodovacieho procesného postupu je rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad. Len katastrálny orgán môže preskúmať a rozhodnúť, či zmluva navrhnutá na vklad nadobudne vecnoprávne účinky. Súd v rámci občianskeho konania nemôže určiť, či kúpna zmluva je spôsobilá vyvolať právne účinky zápisu vlastníckeho práva, lebo k tomu nie je právomocný. Nie je tiež možné prikázať rozsudkom žalovanému, aby prípadne previedol na žalobkyňu svoje vlastníctvo k bytu. V tomto smere potom okresný súd správne uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že nie je tak daná právomoc súdu vo veci konať.

Odvolací súd nespochybňuje, že rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci. Účinky vkladu, podľa ustanovenia § 133 ods. 2 OZ, spočívajú v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, to znamená vo vecnoprávnych následkoch a nie obligačnoprávnych následkoch zmluvy, ktoré nastali platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy (§ 44 ods. 1 OZ). Z platnej zmluvy vznikajú pre jej účastníkov obligačnoprávne účinky, to znamená obsah zmluvy sa stáva pre účastníkov zmluvy rovnako a bezpodmienečne záväzným. Úmrtie účastníka zmluvy nič nemení na viazanosti účastníkov prejavmi vôle smerujúcimi k vzniku vecnoprávnych účinkoch zmluvy, trvá teda naďalej aj pre dedičov účastníka, ktorí vstupujú do práv a záväzkov zomrelého účastníka

občianskoprávneho vzťahu, ku ktorému došlo na podklade zhodných prejavov vôle účastníkov ešte pred vznikom vecnoprávnych účinkoch zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľnej veci. K otázke viazanosti prejavu vôle účastníkov zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prípade, ak nastala nezvratiteľná právna udalosť, ktorou je smrť účastníka zmluvy, samozrejme za predpokladu, že rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nenadobudlo právoplatnosť za živote poručiteľa odvolací súd uvádza. Úmrtie účastníka kúpnej zmluvy (predávajúceho) samo o sebe nie je dôvodom pre zamietnutie návrhu na vklad vlastníckeho práva a to ani podľa ustanovení katastrálneho zákona, ani podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Účastník zmluvy je svojím zmluvným prejavom viazaný až do rozhodnutia príslušného orgánu. Táto viazanosť prechádza z účastníka zmluvy aj na jeho právnych nástupcov, teda aj na dedičov. V tomto smere ale odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že účastník zmluvy, v prípade jeho úmrtia jeho právny nástupca, je svojím zmluvným prejavom viazaný do rozhodnutia príslušného orgánu, teda zákonný dedič je viazaný prejavom vôle poručiteľa uvedenej zmluve do právoplatného rozhodnutia o návrhu na vklad kúpnej zmluvy. V súdnej veci ale príslušný správny orgán - Správa katastra K. rozhodnutím č. k. V 37/2012 zo dňa 13. 02. 2012 rozhodol o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností tak, že návrh na vklad vlastníckeho práva a práva zodpovedajúceho vecného bremena do katastra nehnuteľností zamietol. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že rozhodnutie Správy katastra K. je právoplatné. Potom vkladové konanie, ktoré predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom správa katastra, ako správny orgán, na základe predložených písomných podkladov posudzuje komplexne skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu a výsledkom ktorého rozhodovacieho postupu je rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad, je skončené. Toto konanie je skončené tak, že návrh na vklad vlastníckeho práva a práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do katastra nehnuteľností bol zamietnutý. Zákonný dedič bol viazaný prejavom vôle poručiteľa uvedenej zmluve do právoplatného rozhodnutia o návrhu na vklad do katastra nehnuteľností. Len katastrálny orgán mohol preskúmať a rozhodnúť, či zmluva nadobudne vecnoprávne účinky. Nemôže tak ale urobiť súd v rámci občianskeho konania, pretože nie je daná jeho právomoc.

Pokiaľ žalobkyňa v podanom odvolaní poukazuje na okolnosť, že okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam v časti, ktorej rozhodoval o zaplatenie sumy 10.000,- Eur odvolací súd dodáva, že okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol „finančné prostriedky, ako bolo v konaní preukázané, sa v byte nenachádzali, hoci sa v ňom zdržiavala len žalobkyňa a podľa jej vyjadrenia pred smrťou bola poručiteľ navštíviť jeho matka“. V tomto smere potom odvolací súd uvádza, že v konaní nebolo ničím preukázané, že ku dňu smrti poručiteľa prípadná finančná hotovosť v sume 10.000,- Eur preukázateľne existovala. K uzavretiu kúpnej zmluvy malo dôjsť dňa 09. 01. 2012, poručiteľ zomrel XX. D. XXXX. Okresný súd pri rozhodovaní vo veci vychádzal nielen z tvrdení žalobkyne o tom, že kúpnu cenu poručiteľovi vyplatila, ale aj z tvrdenia žalovaného a s ohľadom na tvrdené okolnosti dospel aj k tomu záveru, že vykonaným dokazovaním v konaní nebolo preukázané, že finančné prostriedky v sume 10.000,- Eur sa v čase smrti poručiteľa nachádzali v jeho byte, to znamená, v čase smrti poručiteľa existovali. Platí, že poručiteľov majetok a jeho dlhy sa zisťujú ku dňu smrti poručiteľa. Správne potom okresný súd v odôvodnení rozsudku sa zaoberal okolnosťou, či v konaní bolo preukázané, že finančné prostriedky, ktoré mali pochádzať z vyplatenej kúpnej ceny existovali aj ku dňu smrti poručiteľa. Navyše žalobkyňa podaným odvolaním žiadala len o určenie vlastníckeho práva, nežiadala o zaplatenie sumy 10.000,- Eur. Podľa ust. § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Žalobkyňa namietala rozsudok okresného súdu aj v časti, v ktorej okresný súd rozhodol o trovách konania. Uviedla, že v konaní sa domáhala určenia vlastníckeho práva, potom sa nedá vyčíslieť hodnota veci, prvostupňový súd nemal postupovať podľa § 9 a 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, ale mal postupovať podľa ustanovenia § 11 ods. 1 citovanej vyhlášky.

Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou občianskeho súdneho konania.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Podľa

ustanovenia § 10 ods. 2 citovanej vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu. Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) citovanej vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len z nepomernými ťažkosťami.

Z gramatického, logického a systematického posúdenia citovaných ustanovení je možné vyvodiť záver, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom súdneho sporu, peniazmi oceníteľné, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k takejto veci, pretože citovaný právny predpis dôsledne rozlišuje situáciu pre náhrady trov konania, kedy je predmet súdneho sporu, o ktorom vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi oceníteľný a kedy nie je. Potom nie je možné vychádzať z názoru, že daná situácia nie je prípadne právom regulovaná a že vždy, keď je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k veci, nemožno tento predmet konania peniazmi oceniť z hľadiska tarifnej odmeny podobne, ako je to pri vyrubovaní súdneho poplatku za určovací návrh na začatie konania podľa zákona o súdnych poplatkoch (zákon č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov). Inými slovami explicitná úprava § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov vylučuje použitie ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) citovanej vyhlášky (porovnaj rozhodnutie I. ÚS 119/2012).

Správne potom okresný súd pri určovaní tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzať z hodnoty sporu, ktorý bol oceníteľný v peniazoch.

Okresný súd priznal náhradu trov konania aj za úkon právnej služby - účasť splnomocneného právneho zástupcu žalovaného na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 19. 06. 2013 („na poslednom pojednávaní“). Súd pojednával, právna zástupkyňa žalovaného sa osobne zúčastnila na pojednávaní, táto sa vyjadrila k veci samej. Nebol potom dôvod pri určovaní náhrady trov konania vychádzať z ustanovenia § 14 ods. 5 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov (to znamená určiť odmenu vo výške jednej štvrtiny základnej sadzby tarifnej odmeny za úkon právnej služby - zastupovanie alebo obhajoba na pojednávaní, pri ktorom sa iba vyhlásilo rozhodnutie).

Odvolačný súd potvrdil rozsudok okresného súdu aj v časti, v ktorej okresný súd rozhodol o náhrade trov konania, úspešnému účastníkovi priznal právo na náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 OSP).

Odvolačný súd uložil žalobkyni povinnosť nahradiť žalovanému aj trovy odvolacieho konania. Žalovaný mal v odvolacom konaní plný úspech (§ 142 ods. 1 OSP), žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania, tieto vyčíslil (§ 151 ods. 1 prvá veta OSP). Trovami odvolacieho konania žalovaného sú trovy, ktoré pozostávajú z trov za právne zastúpenie žalovaného splnomocneným právnym zástupcom a to za jeden úkon právnej služby - podanie vyjadrenia k odvolaniu (§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov); hodnota úkonu právnej služby v sume 270,54 Eur + režijný paušál v sume 7,81 Eur + 20 % DPH v sume 55,67 Eur, potom spolu trovy odvolacieho konania v sume 334,- Eur (270,54 + 7,81 + 55,67 = 334,-). Aj túto sumu je povinná žalobkyňa nahradiť žalovanému na trovách odvolacieho konania a to na účet splnomocneného právneho zástupcu žalovaného do troch dní od doručenia rozsudku.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.